

Masarykova univerzita v Brně

Ekonomicko-správní fakulta

Studijní obor: Veřejná ekonomika a správa

Předmět: Ekonomika neziskových organizací

**TĚLOCVIČNÁ JEDNOTA SOKOL
BRUMOVICE**

POT

Zpracovala: Jana CHARVÁTOVÁ

BRNO – prosinec 2004

Obsah:

Úvod	4
1. Identifikace organizace	5
1.1 Forma organizace a legislativa	5
1.2 Poslání a cíle organizace	5
1.3 Zakladatel	5
1.4 Statut a jeho obsah	6
1.5 Organizační struktura, správní, řídicí a kontrolní orgány	6
1.6 Výkony, náklady, kalkulace, ceny	8
1.7 Hmotná zainteresovanost, morální motivace, personalistika	9
1.8 Technické a materiální zabezpečení	9
1.9 Historie	9
1.10 Mezinárodní spolupráce, spolupráce a konkurence v rámci oboru.....	10
2. Činnosti instituce	12
2.1 Vlastní činnost	12
2.2 Plánování, prognózování, rozpočtování	12
2.3 Finanční režim a finanční zdroje	12
2.4 Účetnictví, zdanění, audit	13
2.5 Výsledky hospodaření	14
2.6 Vnitřní kontrolní systém	15
2.7 Vnější kontrolní systém	15
3. Invence, inovace	16
4. Efektivnost	16
5. Marketing a fundraising, publik relations	17

6. Vlastní názor na organizaci	17
6.1 Vztahy uvnitř organizace, vztahy a vazby mezi volenými a jmenovanými funkcionáři	17
6.2 SWOT analýza.....	18
6.3 Problémy organizace	19
6.4 Vlastní zhodnocení organizace a doporučené řešení	19
Použitá literatura	19
Seznam příloh	20

Úvod

Tělocvičná jednota SOKOL Brumovice je jednou ze základních organizačních jednotek České obce sokolské (ČOS), která je v České republice čtvrtým nejpočetnějším občanským sdružením, jehož 171 000 členů se dobrovolně věnuje sportům, pohybovým aktivitám v oddílech sokolské všestrannosti a kulturní činnosti, především ve folklórních a loutkářských souborech.

ČOS se řadí k nejstarším spolkům tohoto typu na světě. Myšlenkově vznikla z emancipačních snah českého národa v 19. století. Program všestranného psycho-fyzického rozvoje člověka ji vtiskl Dr. Miroslav Tyrš, profesor Univerzity Karlovy a podnikatel Jindřich Fügner.

1. Identifikace organizace

1.1 Forma organizace a legislativa

Tělocvičná jednota SOKOL Brumovice (dále jen TJ SOKOL) je nezisková organizace charakteru právnické osoby, která nebyla zřízena nebo založena za účelem podnikání (dle zákona č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů, § 18, odst. 7). TJ SOKOL je ve smyslu ustanovení § 6, odst. 2, písmeno e) zákona č. 83/1990 Sb. o sdružování občanů právnickou osobou. Je způsobilá mít práva a povinnosti dle § 18 zákona č. 40/1964 Sb. Občanského zákoníku. Je to občanské sdružení, které řadíme do skupiny typu „Neziskové soukromoprávní organizace vzájemně prospěšné“. V modelu národního hospodářství TJ SOKOL zařadíme podle kritéria financování do neziskového sektoru veřejného, podle kritéria potřeb do bloku odvětví rozvoje člověka.

Mezi další předpisy, jimiž se TJ SOKOL řídí, patří: Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, Obchodní zákoník č. 513/1991 Sb. a jiné, ve znění pozdějších předpisů a novel.

1.2 Zakladatel

Návrh na registraci podává nejméně tříčlenný přípravný výbor, ve kterém alespoň jedna osoba musí být starší 18 let. Přípravný výbor svolává ustavující valnou hromadu a přijme-li stanovy České obce sokolské (dále jen ČOS) a zvolí-li orgány a činovníky jednoty, může výbor jednoty požádat prostřednictvím příslušné župy o přijetí do ČOS. O přijetí rozhoduje předsednictvo výboru ČOS.

TJ SOKOL Brumovice je dnem 17. 3. 1995, pod registračním číslem 370 43 410, začleněna jako organizační jednotka do České obce sokolské. K tomuto dni je také registrována na Ministerstvu vnitra České republiky. Dnem 27. 7. 1995 je TJ SOKOL registrována v registru ekonomických subjektů na Českém statistickém úřadu a bylo jí přiděleno identifikační číslo 634 03 196. Následně Finanční úřad v Hustopečích vydal osvědčení o registraci a přidělil TJ SOKOL Brumovice daňové identifikační číslo 299-634 03 196.

1.3 Poslání a cíle organizace¹

Tělocvičná jednota SOKOL Brumovice byla založena za účelem uspokojování zájmu občanů v oblasti sportu a kultury. Posláním je zvyšovat tělesnou zdatnost svých členů a vychovávat

¹ Pramen: Stanovy České obce sokolské, k 20. 8. 2004, VSP/1-1311/90-R, čl. 2

je, zejména mládež, k čestnému jednání v životě soukromém i veřejném, k národnostní, rasové a náboženské snášenlivosti, k demokracii a humanismu, k osobní skromnosti a ukázněnosti, k lásce k rodné zemi a úctě k duchovnímu dědictví našeho národa. Je dobrovolný a nezávislý demokratický spolek.

Cílem činnosti je přispívat ke zvyšování duchovní, kulturní a fyzické úrovně naší občanské společnosti prostřednictvím tělesné výchovy a sportu, mravní výchovy, společenské a kulturní činnosti. Při uskutečňování těchto cílů vychází z odkazu Miroslava Tyrše a Jindřicha Fügnera.

Organizuje tělesnou výchovu a sport, aby všichni, kdo o to projeví zájem, je mohli pěstovat především pro vyplnění volného času, k upevnění zdraví či ke zlepšení tělesné i duševní výkonnosti. Organizuje kulturní a společenskou činnost v obci. Spolupracuje s tělovýchovnými, sportovními a dalšími zájmovými organizacemi. Usiluje o účast ve sportovní reprezentaci nejen v rámci svého okresu a reprezentuje tak obec Brumovice.

1.4 Statut a jeho obsah

Základním dokumentem jsou stanovy České obce sokolské, které platí pro všechny členy, organizační jednotky a orgány na všech organizačních stupních ČOS. Jsou závazné a z nich musí vycházet veškeré řády a další spolkové normy. V těchto stanovách je definován název, sídlo a právní postavení, cíle a poslání organizace, symbolika ČOS, členství v ČOS. Stanovy upravují podmínky členství, práva a povinnosti členů, organizační uspořádání ČOS, jednot, žup a ústředních orgánů ČOS. Dále upravují hospodaření, majetková práva a jejich ochranu. Závěr stanov se dotýká společného ustanovení a závěrečného ustanovení.

1.5 Organizační struktura, správní, řídicí a kontrolní orgány²

V souvislosti s novým územním uspořádáním České republiky (rozdělení do 14 krajů) došlo k reorganizaci České obce sokolské (dále ČOS) s platností od 1.1.2003. Tělocvičné jednoty Sokol jsou sdruženy do 44 sokolských žup. Území žup, tvořené tělocvičnými jednotami, jsou vždy na území jednoho kraje. Župy a tělocvičné jednoty jsou dle § 6, odst. 2, písm. e) zákona č. 83/1990 Sb. organizačními jednotkami s právní subjektivitou (viz příloha č. 1). Koordinaci a spojení mezi župami a krajským úřadem zajišťuje v každém kraji krajský zmocněnec, který byl zvolen příslušnými župami.

² Pramen: Stanovy České obce sokolské, k 20. 8. 2004, VSP/1-1311/90-R, čl. 6-9

Vyslanci zvolení na valných hromadách žup tvoří výbor ČOS, ten ze svého středu volí starostu ČOS, 2 místostarosty a 8 dalších členů předsednictva výboru ČOS. Předsednictvo výboru ČOS je 15 členné. Zbytek členů předsednictva tvoří náčelník a náčelnice ČOS, předseda odboru sportu ČOS a vzdělavatel ČOS, které volí náčelnictvo, odbor sportu a vzdělavatelský sbor.

Nejvyšším orgánem ČOS je sjezd ČOS, který se koná jednou za tři roky. Dvakrát do roka zasedá výbor ČOS, který schvaluje zásadní materiály (rozpočet, výsledky hospodaření apod.). Mezi sjezdy řídí ČOS předsednictvo výboru ČOS, které je statutárním orgánem ČOS.

ČOS a každá župa má svou kontrolní komisi. Tyto komise mají svou pravomoc určeny stanovami.

Tělocvičná jednota SOKOL Brumovice je jednou ze základních organizačních jednotek ČOS, která je sdružená v Sokolské župě Slovácké se sídlem v Hodoníně. Orgány jednoty jsou valná hromada jednoty, výbor jednoty a kontrolní komise jednoty (viz příloha č. 2).

Valná hromada jednoty je nejvyšší orgán jednoty, který je svoláván nejméně jednou ročně. Projednává a usnesením schvaluje zprávy výboru jednoty o činnosti a o hospodaření jednoty za uplynulý rok, plán činnosti a rozpočet na příští období a bere na vědomí zprávu kontrolní komise jednoty.

Výbor jednoty je statutární orgán jednoty, který je odpovědný valné hromadě. Řídí a zajišťuje činnost jednoty. V současné době má 9 členů. Činovníci výboru jednoty vykonávají činnost starosty, který jedná navenek jménem jednoty, místostarosty, který pomáhá starostovi ve vedení jednoty a jednatele, který vyřizuje běžné písemnosti výboru jednoty.

Výbor jednoty kontroluje plnění konkrétních opatření v hospodaření jednoty, které sám rozhodl. Provádí tzv. řídicí kontrolu. Výbor také kontroluje činnost svých oddílů, jak kvalitně svou činnost vykonávají, sleduje usnesení z výročních členských schůzí a sleduje umístění v tabulkách všech oddílů mimo sportu pro všechny, který slouží pouze jako rekreační a relaxační. Činnost je sledována také ve spojitosti získávání sponzorských darů a dotací od obce.

Kontrolní komise má tři členy. Je to nezávislý orgán, který:

- a) kontroluje stav hotovosti v pokladně a pokladní operace 4x v roce
- b) kontroluje účetní evidenci jednoty nejméně dvakrát v kalendářním roce, vždy však po roční účetní závěre
- c) kontroluje hospodaření právních subjektů, které jednota sama zřídila, i dalších právních subjektů, v nichž má jednota účast, a to v rozsahu oprávnění uvedených v zakládací listině, ve stanovách nebo ve smlouvě.
- d) upozorňuje výbor jednoty na případné porušení stanov ČOS
- e) navrhuje valné hromadě jednoty schválení roční účetní závěrky. Pokud se na valné hromadě volí nové orgány jednoty, navrhuje udělení absolutoria odstupujícímu výboru jednoty.

1.6 Výkony, náklady, kalkulace, ceny

Užitek TJ SOKOL spočívá v přístupu kterémukoliv občanu účastnit se všech akcí, které pořádá včetně účasti na trénincích fotbalu či večerních cvičeních a tak zlepšovat a utužovat své zdraví.

Výkony – TJ SOKOL má 118 členů, z toho 12 důchodců a 26 žáků. Přitom v obci Brumovice je necelých 950 obyvatel. Ještě v loňském roce byla dvě mužstva fotbalu. Tzv. mužstvo A hrálo soutěž III. třídy a protože výsledky nebyly dobré, spadlo do IV. třídy, kde hrálo i mužstvo B. Poněvadž postupně ubývalo aktivních hráčů, a obě mužstva by hrála jednu soutěž, rozhodlo vedení, že v dalším ročníku bude mužstvo jen jedno. Po několika letech byl znovu obnoven oddíl dorostu, protože se projevil silnější populační ročník s chlapci v tomto věku. Umístění obou mužstev v soutěžích není nijak vynikající, ale na dané podmínky vyhovující. Počet diváků na fotbalových utkáních se pohybuje kolem 100.

TJ SOKOL má několik oddílů florbalu, a to: předškoláci, mladší žáci, starší žáci, junioři (dorost) a muži, ale také žákyně a juniorky. Florbal se hraje na úrovni jihomoravské ligy.

Šachový oddíl býval dříve v ústraní, ale velkou pílí a organizovaností se oddíl vypracoval do vedení a čeká ho postup do vyšší soutěže.

Největší **náklady** jsou vynakládány na provoz a údržbu materiální základny, velkou část tvoří spotřeba elektřiny a plynu. K dalším větším výdajům patří cestovné. V letošním roce nejsou čerpány mzdové prostředky.

Ceny – vstupné na fotbalové zápasy je 10,- Kč, ženy mají vstup zdarma. Na kulturních akcích je vstupné v rozmezí 50 - 70,- Kč, to stačí při průměrné návštěvě 150 osob alespoň na zaplacení hudby. Sál má TJ svůj, proto nemá žádné větší náklady.

1.7 Hmotná zainteresovanost, morální motivace, personalistika

Organizace nemá vlastní zaměstnance. Vše je založeno na dobrovolné práci, lásce ke sportu a radosti z práce s lidmi. Lidé jsou morálně motivováni tradicí, celoživotním sportovním elánem a chutí zlepšit využití volného času mládeže a tím i utužení její morálky.

1.8 Technické a materiální zabezpečení

Tělocvičná jednota SOKOL Brumovice má vlastní nemovitý majetek - sokolovnu, jejíž součástí je i hospoda, kterou celoročně pronajímá. V její správě je sportovní a kulturní areál, kde se nachází fotbalové hřiště, hřiště na odbíjenou a taneční parket. Náklady na provoz těchto zařízení a na svou činnost získává z různých příjmů. Základním příjmem jsou členské příspěvky. Dále jsou to, dary, sponzorské příspěvky a příspěvky získané od fyzických či právnických osob. K pravidelným příjmům patří výtěžky ze své hospodářské činnosti, což je většinou pronajímání části sokolovny k účelu provozování místní hospůdky, která zajišťuje občerstvení jak při sportovních akcích tak i kulturních akcích. Finance si jednota musí získávat svou činností a pílí svých členů. Stěžejní zůstávají dotace a podíly na výnosech podniků s účastí ČOS nebo jejích organizačních jednotek

Další majetek je sportovní vybavení, jako jsou míče, dresy, sítě apod. Vybavení sokolovny je skromné, je až několik desítek let staré. Nachází se zde ribstoly, kruhy, 2 tyče na šplh, žíněnky, branky na líný fotbal a florbal. Bolestí je, že se zde nesmí hrát míčové hry, neboť jsou zde velká nekrytá okna. Součástí sokolovny jsou i stoly a židle. Veškeré toto materiální zabezpečení je k dispozici jak všem členům jednoty, tak i všem občanům a organizacím v obci (škola, hasiči, apod).

1.9 Historie

Sokol vznikl jako první česká tělocvičná organizace v Rakousku-Uhersku v době politické uvolnění šedesátých let 19. století z iniciativy dr. Miroslava Tyrše a Jindřicha Fügnera. Dnem 13.11.1864 byl přijat za oficiální název pojmenování SOKOL. Roku 1874 Tyrš vydává

souhrnné dílo „Základové tělocviku“ a v lednu 1871 vychází první číslo časopisu SOKOL (pod Tyršovým vedením).

V roce 1882 se uskutečnil historicky I. všesokolský slet, dne 5.11.1889 jsou schváleny stanovy České obce sokolské a v roce 1892 vzniká Moravskoslezská obec sokolská. Obě jsou později sdruženy do Svazu československého sokolstva a až pak roku 1904 vzniká sjednocená Česká obec sokolská (po roce 1918 Československá).

V roce 1915 je ČOS je zakázána , existence žup a jednot ale přetrvává a činnost pokračuje. Roku 1926 se poprvé na Strahově uskutečnil VIII. všesokolský slet. V říjnu 1941 je organizace již podruhé rozpuštěna a všechny majetek zabaven. Po válce obnovila ČOS opět svou činnost a počet členů přesáhl 1 mil. Na podzim 1948 – po puči vyloučili komunisté přes 11 000 členů a tělovýchova byla násilně sjednocena až do roku 1989. V roce 1968 - pokus o třetí obnovení Sokola se bohužel nezdařil kvůli okupaci a následující normalizaci. Čtvrté obnovení Sokola se uskutečnilo 7. 1. 1990 na I. sjezdu obnoveného Sokola, kde se zúčastnilo na 3000 lidí.

Po čtyřiceti letech komunistické totality a po jejím pádu povstal Sokol v roce 1990 znovu k životu. V roce 1993 byl ustanoven Světový svaz sokolstva, jehož členy jsou: Americká obec sokolská, Dělnický americký sokol a další. Historie Sokola je poměrně bohatá. Jeho hlavní náplní byl vždy sport.

Historie Tělocvičné jednoty SOKOL Brumovice začíná počátkem 20. století, přesné informace se však nedochovaly. Jeho činnost však nebyla přerušena. V době komunistické nadvlády byli sportovci organizováni Československých svazem tělesné výchovy (dále ČSTV) a nový název přejmenován na Tělovýchovná jednota Sokol Brumovice. Po roce 1989, po zániku monopolní tělovýchovné organizace ČSTV a po zrušení Zákona č. 68/1956 Sb., o organizaci tělesné výchovy, byla znovu obnovena Česká obec sokolská a v roce 1995 bylo založeno nové občanské sdružení Tělocvičná jednota SOKOL Brumovice, které pokračuje ve své činnosti dál.

1.10 Mezinárodní spolupráce, spolupráce a konkurence v rámci oboru

Mezinárodní spolupráce je spíše na úrovni České obce sokolské a to spíše morálního charakteru, a je orientována přes moře až do Ameriky. Samotná TJ SOKOL Brumovice spolupracuje prostřednictvím založené družby mezi obcí Brumovice a městskou částí

Bratislavy, Záhorskou Bystricí. Každý rok je pořádán fotbalový turnaj „O pohár zastupitelstva obce Brumovice“, kterého se účastní oddíl z Povážské Bystrice a na oplátku je náš oddíl zván na sportovní dny do Bratislavy.

Spolupráce je dlouhá léta dále vyvíjena s obcí Brumovice u Opavy a sousedními obcemi Krumvíř a Kobylí, která má již tradiční každoroční pravidelná klání také formou turnajů.

Konkurence v Brumovicích v rámci oboru tělovýchovy a sportu není. V obci nebyla obnovena činnost Orla, jako v jiných obcích, není zde ani žádná možnost komerčního sportování.

2. Činnosti instituce

2.1 Vlastní činnost

Vlastní činnost je v jednotě organizována v oddílech. Zaregistrované sportovní oddíly jsou kopaná, florbal, šachy a sport pro všechny. Nejpočetnější a největší oddíl je oddíl kopané, který je zastoupen skupinou A - muži a skupinou žáci. Florbal je teprve nedávno založený oddíl starších žáků, který se velmi dobře ujal a je hodně populární s velmi dobrými sportovními výsledky. Šachy jsou nejmenší oddíl s nejvyšším věkovým průměrem. Sport pro všechny – sem patří večerní cvičení mužů, žen a starších žen, líný tenis.

Tělocvičná jednota SOKOL Brumovice se již desítky let téměř jako jediná organizace v obci organizačně podílí na kulturních akcích, jako jsou krojované hody, tzv. hlavní konané v létě a podzimní. Každoročně pořádá dva plesy, dětský den a spoustu jiných drobných i větších sportovních či kulturních akcí dle možností a zájmu.

2.2 Plánování, prognózování, rozpočtování

Plán činnosti na příští období schvaluje valná hromada. Rozpočet se uplatňuje programový a odvíjí se od rekapitulace loňských nákladů a výnosů, protože náklady jsou závislé mimo pravidelný příjem z nájemného na dotacích a darech, které nejsou pravidelné.

2.3. Finanční režim a finanční zdroje

Valná hromada rozhoduje o zásadních otázkách hospodaření, výbor rozhoduje o konkrétních opatřeních v hospodaření. Nad vším bdí kontrolní komise, která o výsledcích podává zprávu valné hromadě.

Příjmy plynou z:

- členských příspěvků
- příjmů z pronájmu
- dotací a darů

Dotace z České obce sokolské se přerozdělují přes jednotlivé župy a plynou buď ze státního rozpočtu nebo z výtěžku Sazky. Jsou přerozdělovány podle počtu členů na činnost, na jednotlivé sporty, na provoz nebo na obnovu a investice.

Příspěvky a dotace k 1. 12. 2004:

Dotace – státní	ve výši	8.200,- Kč
Dotace – SAZKA	ve výši	10.232,- Kč
Příspěvek z ČOS - na údržbu a provoz	ve výši	5.000,- Kč
Příspěvek z ČOS - na všestrannost	ve výši	7.405,- Kč
Příspěvek z ČOS – na sport	ve výši	2.600,- Kč
Příspěvky obce celkem	ve výši	164.000,- Kč

2.4 Účetnictví, daně, audit

Tělocvičná jednota SOKOL Brumovice vede ručně jednoduché účetnictví v peněžním deníku a v pomocných knihách (inventurní, kniha pohledávek a závazků aj.), a na základě novely zákona o účetnictví od 1. 1. 2005 zvažuje mezi vedením „amerického deníku“ nebo vedením plného účetnictví na PC. TJ SOKOL vede jednu pokladnu a má jediný účet. Účtuje bez podúčtů, na kterých by se měli evidovat finance pro jednotlivé oddíly, se kterými si jednotlivé oddíly hospodaří sami.

Pro neziskové organizace platí zvláštní daňový režim. Dani z příjmů podléhají pouze příjmy z hospodářské činnosti (nájem a příjem z reklam). Příjmy z členských příspěvků jsou osvobozeny od daně. Protože jednota vykazuje svůj hospodářský výsledek jak v hlavní činnosti, tak i v hospodářské činnosti většinou jako ztrátu, již několik let nemusela ze své činnosti odvádět daň z příjmu. Na daň z nemovitosti se vztahuje osvobození.

Finanční (účetní) **audit** pro TJ SOKOL Brumovice je dle zákona č. 83/2000 Sb. nepovinný. Audit provádí kontrolní komise, která je součástí vnitřního kontrolního systému. Je organizačně oddělená od řídicího výkonného výboru a má funkčně nezávislé postavení. Vnitřní audit je určen k vlastní potřebě jednoty, župy a ČOS, případně obci či dárcům. Audit podle předmětu ověřování můžeme charakterizovat jako inspekční (dodržovací) zohledňující nejen kontrolu finančních výkazů, ale také soulad činnosti organizace se zákony. Z hlediska času audit ex post, roční.

Příklad oddělení interního auditu:

Výkon kontrolní vyplývá ze stanov jednoty. Pracuje namátkově, několikrát v roce kontroluje stav hotovosti v pokladně. Jednou až dvakrát v kalendářním roce kontroluje účetní evidenci jednoty, vždy však po roční účetní závěrce. Výsledky kontroly předkládá výkonnému výboru

a valné hromadě jednoty podává zprávu o své činnosti a navrhuje schválení roční účetní závěrky. Z každé své činnosti vypracovává písemnou zprávu.

2.5 Výsledky hospodaření

Uvádím zde výsledky hospodaření za rok 2002 a 2003 (letošní rok ještě není uzavřen) a některé výdajové a příjmové položky.

Ukazatel	Skutečnost 2002	Skutečnost 2003
	v tis. Kč	v tis. Kč
Stálá aktiva celkem	2.101	2.351
z toho: nemovitý majetek	2.624	2.874
Vlastní zdroje celkem	2.116	2.377
z toho: vlastní jmění	2.214	2.116
Neuhrazená ztráta / zisk	-98	261
z toho v hospodářské činnosti	- 40	29
Výdaje:		
Spotřeba materiálu	43	42
Spotřeba energií	90	153
Cestovné		29
Opravy a údržba	48	6
Ostatní služby		81
Osobní náklady- mzdové	68	30
Jiné ostatní náklady		16
Poskytnuté členské příspěvky		3
Příjmy:		
Tržby	178	164
Členské příspěvky	8	30
Příspěvky a dary od podnikatelů	3	3
Příspěvky a granty od obecních úřadů	131	255
Příspěvky od ČOS a žup (nestátní)	15	123
Státní dotace	10	46

2.6 Vnitřní kontrolní systém

Pojetí kontroly v organizaci Tělocvičná jednota SOKOL Brumovice lze podle struktury činností zařadit do regulačního pojetí. Kontrola je částečně dána stanovami a probíhá podle časového vztahu předběžně, průběžně a většinou následně, při změnách či předávání funkcí také občasně. Podle organizačního vztahu probíhá kontrola vertikální dle zásady „kdo řídí, ten kontroluje“.

Kontrolní komise jednoty je tříčlenná. Její činnost lze zařadit do globální formy kontroly (kontrola účetnictví) a forma je zaměřena jak formálně, tak neformálně. Vykonává tzv. interní audit, tj. přezkoumává a vyhodnocuje přiměřenost a účinnost řídicí kontroly včetně prověření správnosti vybraných operací. Kontroluje činnost oddílů, dodržování stanov i dodržování postupů župy či ČOS. O výsledcích své činnosti podává zprávu valné hromadě jednoty. Zjistí-li při své činnosti nedostatky, informuje statutární orgán jednoty. Podrobnosti stanoví „Řád kontrolních komisí ČOS“ (nebyl na jednotě nalezen). Kontrolní komise kontroluje také správné investování finančních prostředků.

Kontrolní komise župy má právo kontrolovat jednoty, zda použily ke stanovenému účelu prostředky poskytnuté jim župou nebo jejím prostřednictvím.

Kontrolní komise ČOS je nezávislý orgán, který mimo jiné má právo kontrolovat organizační jednotky ČOS, zda použily ke stanovenému účelu prostředky poskytnuté jim Českou obcí sokolskou nebo jejím prostřednictvím.

2.7 Vnější kontrolní systém

Vnější kontrolu chápeme jako kontrolu vykonávanou kontrolním orgánem u nepodřízených, jím nezaložených ani nezřízených organizačních jednotek. Podle subjektu kontroly jde o kontrolu individuální. Vnější kontrolu nevyžádanou provádí místně příslušný Finanční úřad, Okresní správa sociálního zabezpečení, obec apod.

Kontrola probíhá podle časového vztahu většinou následně. V účetnictví probíhá forma globální. Vnější kontrola je realizována jako kontrola odborná (dle zákona), ovšem snad nejvíce je využívána kontrola laická či občanská, která probíhá soustavně.

3. Investice, inovace

TJ SOKOL investuje do běžné údržby zařízení ve své správě. V předcházejících letech byla pozornost především věnována zatravnění hřiště z toho důvodu, že původní terén byl tvořen navážkou uhelného prachu, což nebylo dobré pro životní prostředí ani pro lidi, kteří zde provozovali sport. V poslední době se TJ SOKOL orientuje hlavně na opravu budovy sokolovny, která byla v havarijním stavu a hrozila ukončením provozu. Podle toho, jak se daří získat finanční prostředky, tak se postupuje – vždy má přednost bezpečnost provozování sokolovny. Např. přednostně byla vyměněna okna, která se rozpadávala a při otevření hrozilo vypadnutí tabulí z rámu. Byla provedena rekonstrukce ústředního topení a výměna otopných těles. V současné době se připravuje rekonstrukce s výstavbou nových šaten.

4. Efektivnost

Na efektivnost činností uvedených v předchozích kapitolách a celkový výkon TJ SOKOL má vliv řada faktorů, které ovlivňují podmínky v této oblasti.

Vnější faktory efektivnosti:

- *politické uspořádání společnosti* ovlivňuje složení vlády, které má velký vliv na velikost snahy podporovat více či méně kulturní či sportovní vyžití občanů (formy: osvobození od daně, poskytování dotací, snížení sazeb daní apod.).

- *fungování tržního sektoru* – tržní sektor vytváří zisk, který plyne do veřejného rozpočtu. Čím více bude plynout prostředků z tržního sektoru do rozpočtu, tím více bude finančních prostředků na přerozdělování do neziskového sektoru.

- *konkurenční prostředí uvnitř sektoru* - v dnešní době se nabízí nesčetně mnoho nabídek vyžití jak ve sportu, tak v kultuře; lidé vyhledávají kvalitnější služby, za které jsou ochotni si zaplatit vysoké částky a ještě dojíždět nemalé vzdálenosti. Na tomto základě se formuje nabídka trhu.

- *financování neziskových organizací* - ze státního rozpočtu v rámci úspor má klesající tendenci; TJ SOKOL se v posledních letech začala ve financování stabilizovat díky velké podpoře obce.

Vnitřní faktory efektivnosti:

- *věda a technika* se u neziskových organizací moc neuplatňuje, neboť vše je založeno na finančních prostředcích a využití nových věcí se považuje za luxus.

- *uplatnění dělby práce* – specializací a rozdělením kompetencí by se mělo dosáhnout toho, aby jeden člověk nedělal téměř všechno (a na úkor kvality)
- *kvalifikace pracovníků* – je důležitá součástí činnosti, přispívá ke kvalitnímu plnění cílů organizace, např. bez dobrého a zkušeného trenéra těžko budou dosahovány lepší úspěchy oddílů nebo bez základních znalostí fundraisingu se budou získávat finance hůř
- *systém řízení* – vychází ze stanov a organizačních řádů

5. Marketing a fundraising, publik relations

Marketing a fundraising není silnou stránkou TJ SOKOL. Přesto se však daří získávat menší sponzorské příspěvky a dary. Nejvíce podporuje svými dotacemi na činnost obec, které není lhostejná k činnosti této organizace a má velký zájem o její fungování. V současné době je na Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy podána žádost o grant na rok 2005 ve výši 5 483 000 Kč na plánovanou rekonstrukci sokolovny, kterou bude dofinancovávat zastupitelstvo obce z rozpočtu obce.

Publik relations – TJ SOKOL pořádá pravidelně v červnu každý rok Dětský den, spolupřřádá krojované hody, fotbalové a volejbalové turnaje, organizuje plesy apod. Nově započne přispívat o svých úspěších do místního zpravodaje Nové pokolení.

6. Vlastní názor na organizaci

6.1 Vztahy uvnitř organizace, vztahy a vazby mezi volenými a jmenovanými funkcionáři

V TJ SOKOL probíhá spolupráce bez problémů, jmenovaní cvičitelé se zodpovídají výkonnému výboru. Pokud se objevují nějaké výhrady, většinou je to v oddíle fotbalu, kde se velmi často střídají trenéři za účelem lepších výsledků mužstev.

6.2 SWOT analýza

Tělocvičná jednota SOKOL Brumovice	
Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - vlastní sokolovna - hřiště - silná podpora ze strany obce, členů, rodičů - vybavení - příznivé umístění - dobré sportovní výsledky - největší nezisková organizace v obci - tradice - jediné sportovní a kulturní možnosti v obci - vyžití pro muže i ženy - vyžití pro různé věkové kategorie - individuální řešení provozních problémů na obci - sportovní činností se vyplňuje volný čas mládeže, potlačuje se tím sklon k drogám a kriminalitě 	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatek vedoucích oddílů a trenérů - slabé výsledky - zastaralé vybavení - nedostatečné sportovní vybavení - nedostatek hřišť - slabá podpora obce, členů, rodičů - nepružná reakce na měnící se potřeby členů - denní vzdálené dojíždění do škol a zaměstnání - stále vyšší věkový průměr členů i občanů - názorová rozdílnost - podřízenost složkám ČOS - finanční živoření - malá komunikace se subjekty nadřízené složky, obce a soukromého sektoru - absence zaměstnance – správce budovy - efektivita provozu sokolovny
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> - více zdrojů - zvyšující se finanční prostředky (dotace) - rozvíjení nových sportovních metod - působení na více rodičů, členů - zlepšení spolupráce s občany a podnikatelskými subjekty v obci - uplatnění obětavých členů - udržení si fyzické kondice členů - dobrovolnost - zlepšení komunikace s nadřízenou složkou 	<ul style="list-style-type: none"> - omezený rozpočet - méně finančních prostředků - konkurence - nedostatky v oddílech - opozice ze strany obce, rodičů, členů - demografický úbytek dětí a úbytek pracovních příležitostí - špatné dopravní spojení pro dojíždějící - úbytek členů - časová náročnost – neochota pracovat ve volném čase - moderní druhy zábavy – PC, video - neochota a nezájem občanů o aktivity - zhoršování technického stavu sokolovny

6.3 Problémy organizace

V obci Brumovice je cca 950 obyvatel a z toho je 118 členů TJ SOKOL. Myslím, že takovou členskou základnu jim mohou závidět i města. Někteří členové jsou registrováni i ve dvou oddílech najednou.

Bolestí zůstává získávání finančních prostředků, neboť obec Brumovice podle statistiky již delší dobu setrvává na jednom z předních míst v nezaměstnanosti na okrese Břeclav a není zde vyvinutá větší podnikatelská základna, která by mohla přispívat na činnost sponzorsky. Jedinou jistotou tak zůstávají příspěvky od obce, která vždy ochotně finančně podpoří jednotlivé akce. Činnost jednoty je opravdu pestrá a patří jí díky za to, že se v tak malé obci vůbec něco děje. Bohužel však organizátoři jsou neustále tytéž osoby, na kterých občas bývá znát únava.

6.4 Vlastní zhodnocení organizace a doporučení řešení

Tělocvičná jednota SOKOL Brumovice podle mého názoru dostatečně uspokojuje potřeby občanů, i když podmínky jsou omezené (nemožnost hraní míčových her v sokolovně apod).

Činnost jednotlivých členů výboru jednoty i kontrolní komise jednoty je toliko dobrovolná a nelze se tudíž divit, že tato činnost je laická a zdá se, že někdy i s povrchním přístupem. Jednota je pod velmi silným kontrolním tlakem jednotlivých členů a veřejnosti, poněvadž Brumovice je obec malá a o všem co se děje se ví. Neustále se řeší problém se získáváním potřebného množství finančních prostředků od sponzorů a dárců, a tak zůstává financování a získávání finančních prostředků velmi problémové. I přes všechna úskalí organizace pracuje a sportovní duch a elán žije v srdcích zapálených členů dál. Cením si práce všech členů, kteří pracují v jednotě bez hmotné zainteresovanosti, často na své náklady a často dlouhé roky.

Doporučení lze orientovat mimo jiné i na orientaci na marketing a fundraising. Marketing a fundraising není silnou stránkou TJ SOKOL. Bylo by vhodné se této činnosti více věnovat formou zmapování všech podnikatelských i nepodnikatelských subjektů v okolí a ty oslovovat a žádat je o peněžní nebo nepeněžní příspěvky či dary. Jednotlivé dárcy si vést v seznamech a připravovat pro ně děkovné akce, jako např. letní grilování nebo formou posezení při hudbě nebo je zvat na akce pořádané pro členy. Nezapomenout předkládat jednotlivým sponzorům vyúčtování o hospodaření a na poděkování.

Získávání finančních prostředků je zúženo pouze na členy výboru jednoty. Doporučila bych jednotlivým oddílům, aby se více angažovaly v této aktivitě a tak si zajistili příjmy pro svůj oddíl. Vhodné by bylo zavedení oddílových příspěvků, které plynou pouze do pokladen dotčených oddílů.

Hospodaření je nyní společné, což je nevyhovující a proto by se účetnictví mělo rozdělit podle jednotlivých oddílů TJ. Vznikl by tak přesný přehled o oddílových příspěvcích a dotacích, které zůstávají v oddílech a o stavu hospodaření oddílu. Každý oddíl by měl mít svůj výbor, který si volí svého předsedu a pokladníka.

Jednota vede jednoduché účetnictví. Od 1. 1. 2005 přechází na podvojně účetnictví, o formě ještě není rozhodnuto. Vzhledem k členění by bylo vhodnější zvážit používání podvojněho účetnictví na PC, které je sice náročnější a zakoupení programu je dražší, ale informace jsou výstižnější, rychlejší a přesnější než u používání ručně vedeného „Amerického deníku“. Kontroly jsou málo vyhovující. Členové komise by se měli více zaměřit na platnou legislativu, nastudovat ji a důsledně sledovat její dodržování.

V kulturně-sportovní činnosti přeji všem členům a funkcionářům inspiraci a výdrž. Možná by bylo vhodné začít se spoluprací s jinými organizacemi, které se probouzí k životu, jako např. Hasičský sbor a společnými silami tak ještě více podpořit kulturní a sportovní život v obci. Jsem také dlouholetou členkou a budu se proto snažit využít svých nových znalostí a dovedností ke zlepšení činnosti této organizace.

Použitá literatura

HYÁNEK, V. *Ekonomika neziskových organizací. Distanční studijní opora*. 1. vyd. Brno: ESF MU, 2004. 114 s. ISBN 80-210-3501-3

REKTOŘÍK, J. a kol. *Organizace neziskového sektoru. Základy ekonomiky, teorie a řízení*. 1. vyd. Praha: Ekopress, 2001. 177 s. ISBN 80-86119-41-6

ŠKARABELOVÁ, S. a kol. *Když se řekne nezisková organizace*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2002. 130 s. ISBN 80-210-3031-3

REKTOŘÍK, J. ŠELEŠOVSKÝ, J. a kol. *Kontrolní systémy veřejné správy a veřejného sektoru*. 1. vyd. Praha: Ekopress, 2003. 212 s. ISBN 80-86119-72-6

REKTOŘÍK, J. a kol. *Ekonomika a řízení odvětví veřejného sektoru*. 1. vyd. Praha: Ekopress, 2002. 264 s. ISBN 80-86119-60-2

Zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 40/1964 Sb., Občanský zákoník

Účetní výkazy TJ SOKOL Brumovice

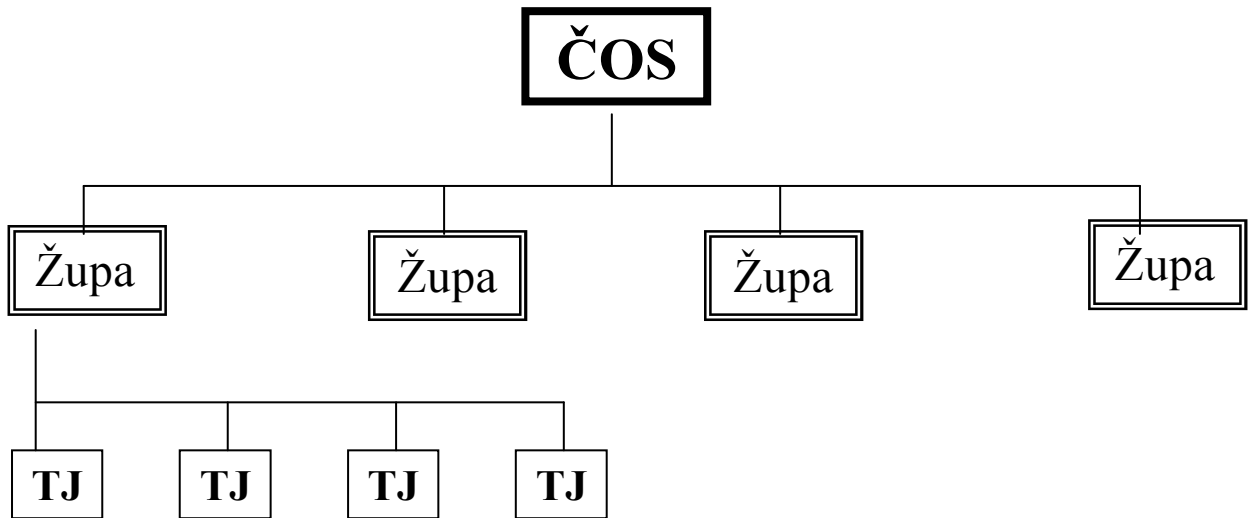
Stanovy České obce sokolské

Internet: <<http://www.sokol-cos.cz>>

Seznam příloh

- 1 Organizační schéma České obce sokolské**
- 2 Organizační schéma TJ SOKOL Brumovice**

Příloha č. 1: Organizační schéma České obce sokolské

Příloha č. 2 Organizační schéma TJ SOKOL Brumovice

